

Radek Jandera „Rodinka“

Tvorba Radka Jandery se vyznačuje nenucenou hravostí s vážně míněnými symboly a významy. Autor pracuje s „obrazovým materiálem“, který není „jeho“, nevytvořil ho sám, ale našel jej v nekonečných zdrojích na internetu nebo jako v tomto případě ve fotografickém archivu města Budyně nad Ohří. S nalezeným obrazovým materiálem pak pracuje skutečně jako s „pouhým“ materiálem, který dále zpracovává, manipuluje a upravuje. Coby postprodukční umělec par excellence vymýšlí nové způsoby jeho užití, mění protokol jeho užívání a vřazuje ho do nových kontextů, kde nabývá nových významů a sděluje jiná poselství. Radek Jandera vpouští svá postprodukční díla zpět do koloběhu světa umění, ze kterého původní nalezené obrazy již dávno zmizely.

Černobílé fotografie z Budyně nad Ohří, z nichž jednu vystavuje v Galerii Docendo Disco, byly vytvořeny v rozmezí let 1950 – 1980 a zachycují slavnostní okamžiky města – prvomájové průvody, vítání občanů či etapu Závodu míru ale i každodenní realitu – budování Tábora míru, Akce „Z“, taneční apod. Výběr fotografií, které digitálně manipuloval a jako soubor již dříve vystavoval, spojuje hořká příchut' každodenní „kolaborace“, spoluúčasti na budování utopie, obětování svobody sociálním jistotám, tíha a lehkost života v totalitní době. Přesto dílo Radka Jandery v sobě nenese patos bilancování nad ne/dávnými českými dějinami ani neumocňuje bizarnost zachycených situací, ale spíše pomáhá nalézat univerzální kódy platné napříč (pomíjivými) epochami, civilizacemi i kulturami.

Rodinka, kterou v GDD umělec vystavuje, tvoří jakási svatá rodina konformních, spořádaných žen, které tiše, bez bujarého veselí a oslav, vítají dalšího člena totalitní společnosti. Všechny nad ním a jeho budoucností zavírají oči, jako kdyby ji ani nechtěly vidět a nechtěly slyšet, jako kdyby skutečně „zduřelo srdce tohoto lidu, a ušima těžce slyšeli, a oči své zamhouřili, aby někdy neviděli očima, a ušima neslyšeli, a srdcem nerozuměli.“ (Mt, 13:15)